

**Paunović: Podignut
kvalitet izveštavanja
o sprovodenju AP
za manjine**

**Neophodno delotvorno
učešće nacionalnih
manjina u radu organa
javne vlasti**

44 Minority News

mesečni bilten o životu manjinskih zajednica u Srbiji

mart 2018

Libuška Lakatoš: Slovaci čuvaju duh predaka i razvijaju ga

**Bugari obeležili
nacionalni praznik**

**Održan 28. Festival rusinske
narodne pesme “Ružin vrt”**

IZDVAJAMO

Paunović: Lokalne samouprave ključne za ostvarivanje prava nacionalnih manjina

Okrugli sto pod nazivom „Beogradski složni mozaik”, koji je bio posvećen pravima i položaju nacionalnih manjina, održan je 2. marta. Tom prilikom direktorka Kancelarije za ljudska i manjinska prava, Suzana Paunović, između ostalog je naglasila da je izuzetno važno da lokalne samouprave budu u punoj meri uključene u ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina.

Neophodno delotvorno učešće nacionalnih manjina u radu organa javne vlasti

Pokrajinski zaštitnik građana – ombudsman u saradnji sa Centrom za istraživanje etniciteta iz Beograda održao je 23. februara 2018. godine okrugli sto posvećen delotvornom učešću nacionalnih manjina u radu organa javne vlasti i javnih službi, nastojeći da doprinese sagledavanju stanja u ovoj oblasti.

Vlada Srbije aktivno radi na daljem unapređenju položaja mađarske nacionalne manjine

Ministar za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, Zoran Đorđević, razgovarao je 14. marta sa predsednikom skupštine AP Vojvodine i predsednikom Saveza vojvođanskih Mađara, Ištvanom Pastorom, i istakao da su odnosi Srbije prema pripadnicima mađarske nacionalne manjine na visokom nivou i da Vlada Republike Srbije aktivno radi na njihovom daljem unapređenju.

Rumunski praznik u čast proleća

U Vladimirovcu kod Alibunara održan je 5. Festival narodnih običaja i Marcišora. Marcišor je tradicionalni praznik Rumuna koji se slavi početkom marta, u čast dolaska proleća. Rumuni koji žive u Vladimirovcu pokrenuli su pre nekoliko godina festival, kako bi obnovili staru nacionalnu tradiciju proslavljanja Marcišora, praznika dolaska proleća. Osnovne škole, gde se uči ovaj jezik i udruženja predstavili su svoju nošnju, ručne radove i same Marcišore.

Ako imate pitanje vezano za funkcionisanje nacionalnih saveta nacionalnih manjina ili za oblast prava nacionalnih manjina rado ćemo pronaći i objaviti odgovor.

info@minoritynews.rs

UVODNIK 44

Većina, ali ipak u manjini

Baveći se manjinskim zajednicama u našoj zemlji, mnogo puta smo pažnju posvećivali pravima, odnosno ostvarivanju prava pripadnika nacionalnih manjina – pravu na obrazovanje na maternjem jeziku, pravu na informisanje, pravu na razvijanje sopstvene kulture i pravu na službenu upotrebu svog jezika i pisma. Kao što je poznato, ova četiri segmenta ne samo da predstavljaju oblasti za koje su nadležni nacionalni saveti, već su i ključni za očuvanje identiteta manjina. U kojoj meri pripadnici manjina koriste ova prava? Da li mogu reći da su im omogućena sva prava kad je u pitanju, na primer, oblast službene upotrebe jezika i pisma? Situacija, naravno, nije jednaka u svakoj opštini, a na to u velikoj meri utiče brojnost pripadnika određene manjine. Iako možemo reći da su građani u dovoljnoj meri informisani o svojim pravima, još uvek kod pojedinaca postoji određen vid sumnje ili pak strah od zahtevanja dokumenata na maternjem jeziku.

Jednako nije ni kad je u pitanju zastupljenost pripadnika manjina u radu organa državne vlasti i javnih službi. Kako je rečeno na nedavno održanom sastanku Pokrajinskog zaštitnika građana – ombudsmana sa predstvincima resornog ministarstva i nacionalnih saveta, „međunarodne organizacije, stručnjaci i manjinske samouprave ukazuju na to da se, izuzev u radu organa AP Vojvodine i pojedinih lokalnih samouprava, ne vodi računa o odgovarajućoj zastupljenosti manjina u organima javne vlasti“.

Da, pojedine lokalne samouprave vode računa koliko će pripadnika manjina imati u svojim redovima, dok u pojedinim ni činjenica da su manjinci većina ne igra značajniju ulogu. Na primer, u opštinama Kovačica i Bački Petrovac, gde većinu čini slovačka nacionalna manjina, funkciju prvog čoveka opštine obavlja pripadnik srpske nacionalnosti. Ništa drugačije nije ni u pojedinim opštinama, gde su manjine u većini ili podjednako zastupljene. Naravno, pričamo o AP Vojvodini, jer situacija na jugu Srbije je drugačija. Zbog čega zastupljenost pripadnika manjina na gore pomenutim funkcijama nije jednaka u svim delovima naše zemlje i zbog čega je prisutna otvorena diskriminacija prema manjini? Da li bi odgovor na ovo pitanje trebalo potražiti kod samih predstavnika lokalne vlasti ili predstavnika vodećih političkih partija? Ili čak samih predstavnika manjina, jer ovakva situacija se može shvatiti s jedne strane kao nedovoljno uvažavanje većine prema manjini, ali s druge strane i kao ravnodušnost ili čak nedovoljna motivacija za istraživanje u svojim pravima o kojima se godinama govorи.

U Srbiji žive pripadnici 30 različitih nacionalnih zajednica!

Slovaci čuvaju duh predaka i razvijaju ga

Slovačka zajednica u Srbiji ima dugu tradiciju. Više od 270 godina Slovaci pretežno naseljavaju Banat, Bačku i Srem, međutim ima ih i u Beogradu i okolinim opštinama. Poznat kao vredan i miroljubiv narod verno čuvaju tradiciju svojih predaka, doprinose razvoju svoje zemlje, održavaju dobre odnose sa matičnom zemljom, ali kao i svaka manjinska zajednica, pa i većinski narod, susreću se sa brojnim problemima. O ovim temama smo razgovarali sa Libuškom Lakatoš, republičkom poslanicom, članicom Nacionalnog saveta slovačke nacionalne manjine i predsednicom Slovačkog kulturno-umetničkog društva „Heroj Janko Čmelik“ iz Stare Pazove.

Znamo da Slovaci žive na ovim prostorima veoma dugo. Da li biste mogli da nam kažete nešto više o njihovom doseljavanju?

Slovačka zajednica u Srbiji živi već dugo godina. Davne 1745. godine prve porodice iz Slovačke su naselile Bački Petrovac. Nakon toga su naseljavali mesta po Bačkoj, zatim 1770. godine dolaze u Staru Pazovu, naseljavaju Srem, a 1776. Aradac,

odnosno Banat. Kao što vidite, preko dva i po veka ovde žive Slovaci, koji i dalje neguju svoju kulturu, tradiciju, čuvaju svoj maternji jezik. Po poslednjem popisu iz 2011. godine ovde živi 52.700 pripadnika slovačke nacionalne manjine. Za Slovake bih, kao Slovakinja, mogla da kažem da je to jedan miroljubiv, vredan, radan narod, kao i da su Slovaci lojalni građani naše države, Republike Srbije. Mi poštujemo svoju državu,

našu Srbiju, ali još uvek nismo izgubili kontakte sa maticom, odakle su stigli naši preci davne 1745. Imamo dobre kontakte sa njima, ali živimo u Srbiji i trudimo se da negujemo svoju kulturu i tradiciju koju su nam ostavili naši preci u nasleđe, a mi to prenosimo na naše potomke.

Spomenuli ste tradiciju. Recite nam koji su praznici slovačke nacionalne

manjine. Da li možda postoje neke specifičnosti u njihovom obeležavanju?

Slovaci u Srbiji imaju sedam značajnih festivala: folklorni festival za odrasle „Tancuj, tancuj...“ u Gložanu, festival za decu „Zlata brana“ u Kisaču, takođe pevački festivali u Pivnicama, Selenči, Kovačici, a isto tako imamo i pozorišne festivale koji se održavaju u Staroj Pazovi: „3xĐ“, dečiji festival, i „Pozorišne lоворике“ – festival za odrasle. Ti festivali su uvek posećeni i mogu Vam reći da se svi učesnici tih festivala tokom godina spremaju za takmičenja. To je svojevrstan praznik za nas Slovake, a isto tako i za mesta u kojim se festivali održavaju. Svi ti festivali imaju dugogodišnju tradiciju, a oni ne bi postojali da nema volje i entuzijazma svih nas koji učestvujemo, kako organizatora, tako i takmičara. Hoću da istaknem da, što se tiče finansiranja, ovi festivali imaju veliku pomoć od lokalnih samouprava, od Nacionalnog saveta slovačke nacionalne manjine, Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine i Pokrajinskog sekretarijata za kulturu i informisanje. Kao što sam već rekla, imaju dugogodišnju tradiciju, mi ih negujemo i trudimo se da obezbedimo da traju još dugo godina i ja verujem da će i biti tako, jer ima dosta mladih koji stvarno žele i vole da učestvuju na tim festivalima.

Sinonim za Kovačicu je naivno slikarstvo. Vladimir Boboš, Martin Jonaš, Zuzana Halupova i mnogi drugi doprineli su da Kovačica bude proglašena za nezvaničnu prestižnicu naivnog slikarstva u svetu. Da li se ovaj pozitivan primer može primeniti i u drugim oblastima koje su od ključnog značaja za očuvanje identiteta i kulturne baštine jednog naroda?

I sami ste spomenuli da je Kovačica centar naivnog slikarstva, ja bih čak dodala da je to metropola naive. Zahvaljujući tim naivnim slikarima poznata je ne samo Kovačica, poznati su i Slovaci, a poznata je i Srbija, jer su nas oni predstavljali i predstavljaju i dan-danas u celom svetu, ne samo na prostorima naše Srbije,

već zaista u celom svetu. Neke od njih ste spomenuli, ali ja mislim da ih ima mnogo koji su zaslужili da ih spomenemo. Osim Zuzane Halupove, Jonaša, tu su i Glozik, Venjarski i mnogi drugi. I svaki od njih ima neki svoj poseban stil oslikavanja, što jeste karakteristično i za Kovačicu i za Padinu.

Mi poštujemo svoju državu, našu Srbiju, ali još uvek nismo izgubili kontakte sa maticom, odakle su stigli naši preci davne 1745. Imamo dobre kontakte sa njima, ali živimo u Srbiji i trudimo se da negujemo svoju kulturu i tradiciju koju su nam ostavili naši preci u nasleđe, a mi to prenosimo na naše potomke.

Da li je slovačka kultura okrenuta više ka tradiciji, ili su Slovaci vidljivi i u savremenom stvaralaštvu?

Jeste da su Slovaci okrenuti tom tradicionalnom ponašanju, očuvanju svoje tradicije, ali ja prosto ne mogu da ne pomenem što se tiče savremenog stvaralaštva svetski priznatog režisera Miroslava Benku iz Stare Pazove, koji je, na primer, sa svojom predstavom osvojio Grand Prix u Teheranu u konkurenciji od 108 predstava. Zatim Mira Brtka, akademska slikarka, koja je na žalost preminula, imala je atelje u Rimu, bila je filmska režiserka, koja je dobila i nagradu Save Šumanovića a to je najprestižnija nagrada u likovnom stvaralaštvu. Što se tiče očuvanja tradicije i tu su Slovaci prisutni, ali isto tako smo prisutni i u savremenom stvaralaštvu.

S obzirom na to da živate u Staroj Pazovi, možete li naše čitaoce da upoznate sa slovačkom zajednicom koja živi u vašem gradu?

Već sam na početku rekla da se davne 1770. godine nekoliko porodica iz Slovačke doselilo u Staru Pazovu. Do današnjeg dana tamo žive Slovaci i po poslednjem popisu je tu 5.200 Slovaka koji u jednoj simbiozi zajednički žive sa većinskim srpskim stanovništvom. Jednostavno, to su najprirodniji, najpriateljski odnosi Slovaka i Srba, kao što i naša zemlja ima jako dobre odnose sa Slovačkom. U Staroj Pazovi je, prema mom mišljenju, najveći broj Slovaka, ali procentualno kad pogledamo, s obzirom na to kad pogledamo da Stara Pazova ima skoro 80.000 stanovnika, u pitanju je ipak mali procenat, nije kao na primer u Padini, Kovačici, gde je skoro 90% slovačko stanovništvo. U Staroj Pazovi, osim osnovne škole koja je sagrađena '70. godine 18. veka, postoji i slovačka evangelička crkva, Slovačko kulturno-umetničko društvo „heroj Janko Čmelik“, čija sam predsednica, ponosna predsednica, jer je to zaista uspešno kulturno-umetničko društvo, kao i Mesni odbor Matice slovačke. U osnovnoj školi izvodi se nastava na slovačkom jeziku, od 1. do 8. razreda i pohađa je čak oko 300 učenika. Nekada ih je bilo mnogo više, međutim to je prirodan proces asimilacije, mešovitih brakova tako da sa natalitetom, koji je u padu, se borimo svi, ne samo Slovaci, a to se sad vidi i u školi.

U slovačkom kulturno-umetničkom društvu imamo preko 200 aktivnih članova koji zaista imaju izuzetne rezultate. Imamo članove od 4 godine do 77, odnosno čak i 80 godina, koliko ima naša najstarija članica, naša poznata koreografska. Mesni odbor Matice slovačke isto tako okuplja sve Slovake, ali bih htela da napomenem da sem Slovaka u sve te institucije dolaze i ljudi većinskog naroda, i srpskog i hrvatskog, s kojim zajedno živimo u Staroj Pazovi. Sve ove institucije zajedno rade, kada su u pitanju neke manifestacije zajednički učestvuju u organizovanju, a takođe moram da kažem da bez obzira na entuzijazam ljudi, uvek su vam potrebna neka finansijska

sredstva. Hoću ovom prilikom da pohvalim lokalnu samoupravu Stara Pazova, koja maksimalno pomaže sve naše institucije, gde se okupljuj Slovaci, podržava ih preko projekata, kao i pokrajinski sekretarijati, ali mislim da bez dobre volje, bez ljudi koji su uključeni u sve te institucije to ne bi opstalo.

U javnosti se često govori o depolitizaciji nacionalnih saveta. Da li smatrate da bi depolitizacija i transparentnije upravljanje finansijama doprinelo boljem radu Saveta i pošlaju pripadnika nacionalnih zajednica?

Transparentnost – uvek. Mislim da se za to zalažu svi, odnosno treba da se zalažu za transparentnost rada u svakoj instituciji, ne samo u savetu nacionalnih manjina. Svaka informacija mora biti dostupna. Kada pričamo o politizaciji ne bi trebalo da bude upliva, jer članovi slovačkog nacionalnog saveta, a i svakog nacionalnog saveta, su ljudi koje biraju građani i oni u toj instituciji treba da sprovode ideje i odgovorno da rade, jer oni predstavljaju određenu grupu građana koja ih je birala. Da li je neko pripadnik neke političke stranke je njegova lična stvar i mislim da to ne smeta da bude član nacionalnog saveta, ali članovi nacionalnog saveta treba prvenstveno da se vode time da treba da štite interes pripadnika nacionalne manjine, ako pričamo o slovačkom nacionalnom savetu treba da razmisljavaju kako unaprediti položaj Slovaka u Srbiji, kako pomoći, kako rasporediti finansijska sredstva koja postoje i gde ih je potrebno uložiti kako bismo poboljšali situaciju, kako bismo poboljšali one četiri oblasti za koje nacionalni savet ima interencije.

Koja oblasti od te četiri za koje Nacionalni savet ima nadležnosti je najrazvijenija, a gde su najveće potreškoće kad govorimo o slovačkoj zajednici?

Mislim da je najrazvijenija oblast kultura. Već sam spominjala da vodimo računa da festivali budu u svim oblastima – u Sremu, Banatu i Bačkoj. Mislim da tu nemamo problema. Možda bih spomenula informisanje. Slovaci su razuđeni i u manjim

sredinama ne postoje javna glasila. Ali s druge strane Javni servis televizije Vojvodine ima program na svim jezicima nacionalnih zajednica, pa i na slovačkom jeziku, tako da sve to može da se kompenzuje. Osim toga imamo i svoje novine koje izlaze nedeljno „Hlas ljudu“. Možda bismo mogli malo poraditi na informisanju na jezicima nacionalnih manjina. Kad pričamo o obrazovanju, tu je napravljena iznimka s obzirom na to da nas ima samo

23 koje reguliše pravosuđe i ljudska prava. Na osnovu tog izveštaja mogu se izvesti i neki zaključci, a to je da je postignut napredak u zaštiti i unapređenju ljudskih prava kada pričamo o rodnoj ravnopravnosti, položaju Roma, osoba sa invaliditetom, izbeglica, isto tako i pripadnika nacionalnih manjina. Činjenica je da treba uložiti neke dodatne napore kako bi se već doneti zakoni sprovođili, naročito kada je u pitanju oblast nasilja u porodici. Ali svesni smo toga i očekuje se donošenje još mnogih novih zakona i strategija na kojima se radilo u prethodnom periodu.

Koji su planovi u narednom periodu, s obzirom da je 2018. godina izborna kada su u pitanju nacionalni saveti?

Kvalitet rada nacionalnog saveta normalno da zavisi od finansijskih sredstava. Pripadnici slovačke nacionalne manjine žive u Srbiji deleći sa većinskim narodom dobro i zlo i svesni smo da ne možemo očekivati velika sredstva. Na primer, budžet Nacionalnog saveta slovačke nacionalne manjine za 2018. godinu je negde oko 24 miliona. Bitno je da se ta sredstva raspodele svrshodno gde je to najpotrebnije. Izbori će biti raspisani najverovatnije ove godine. Ja verujem da će članovi nacionalnog saveta voditi računa o radu koji mora biti transparentan, gde će ta sredstva i kako trošiti i raspoređiti kako bi unapredili obrazovanje, kako bi unapredili informisanje. Bilo bi dobro ulagati sredstva i u manje sredine. Postoje slovačka sela gde živi 700-800 Slovaka koji su ostavljeni sami sebi. Znači treba im pomoći. Veoma je bitno uključiti što više mlađih ljudi, jer ulaganje u mladost je ulaganje u budućnost. Treba prepoznati te mlade ljude, dati im šansu, takođe napraviti neki tim koji će pisati projekte i koji će pomagati pri Nacionalnom savetu, pomagati svim kulturnim udruženjima, školama, građanskim udruženjima da bi došli do nekih finansijskih sredstava, jer znamo da se ta udruženja sad finansiraju preko projekata. Tako da bih ja maksimalno uključila mlade ljudi, jer na njih treba računati.

Kada pričamo o politizaciji ne bi trebalo da bude upliva, jer članovi slovačkog nacionalnog saveta, a i svakog nacionalnog saveta, su ljudi koje biraju građani i oni u toj instituciji treba da sprovode ideje i odgovorno da rade, jer oni predstavljaju određenu grupu građana koja ih je birala.

52.700, omogućeno nam je da se formiraju odeljenja sa manjim brojem učenika, ne samo Slovacima, već se i pripadnicima ostalih nacionalnih manjina izašlo u susret i omogućilo da se održava nastava na maternjem jeziku.

Na sednici Odbora za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova koja je održana 13. februara, raspravljalo se o Izveštaju Republike Srbije koji je predstavljen 24. januara Savetu za ljudska prava UN u Ženevi. Koji su zaključci sa nedavno održanog sastanka?

U okviru procesa pridruživanja Evropskoj uniji Srbija je u aprilu 2016. usvojila Akcioni plan za Poglavlje

Paunović: Podignut kvalitet izveštavanja o sprovodenju AP za manjine

Izvor: Kancelarija za ljudska i manjinska prava

Otvarajući sastanak povodom predstavljanja Šestog izveštaja o sprovodenju Akcionog plana za ostvarivanje prava nacionalnih manjina, koji je održan 12. marta, direktorka Kancelarije za ljudska i manjinska prava, Suzana Paunović, istakla je da se ovaj izveštaj odnosi na IV kvartal 2017. godine i da se sprovodenje aktivnosti iz Akcionog plana za manjine redovno prati.

Paunović je navela da od 76 nosilaca aktivnosti njih 11 nije dostavilo svoje priloge za ovaj ciklus izveštavanja, od čega su 8 nacionalni saveti nacionalnih manjina.

Prema njenim rečima, 66% dospelih aktivnosti za ovaj izveštajni period je realizovano ili se uspešno realizuje.

Nakon održanih obuka u prethodnom periodu, koje su imale za cilj da podignu

kvalitet izveštavanja, direktorka Kancelarije je istakla da je priloge za Šesti izveštaj o sprovodenju AP za manjine do stavilo 40 jedinica lokalnih samouprava i 20 saveta za međunarodne odnose.

Paunović je podsetila da je Kancelarija nastavila sa unapređivanjem sistema izveštavanja o sprovodenju Akcionog plana, i da Šesti izveštaj sadrži i podatke o sprovodenju ak-

tivnosti na lokalnom nivou.

U toku je prikupljanje priloga za Sedmi ciklus izveštavanja i u narednom periodu Kancelarija će se usredosrediti na dalje unapređenje sistema praćenja Akcionog plana, naglasila je Paunović, ističući da će se nastaviti sa podrškom svim osobama koje učestvuju u procesu izveštavanja, radi unapređenja njihovog rada i međusobne saradnje.

Sastanku su prisustvovali predstavnici državnih organa i institucija, međunarodnih organizacija i nacionalnih saveta nacionalnih manjina.

Paunović se sastala sa Komesarom Saveta Evrope za ljudska prava

Izvor: Kancelarija za ljudska i manjinska prava

Suzana Paunović, direktorka Kancelarije za ljudska i manjinska prava Vlade Srbije, sastala se sa Komesarom Saveta Evrope za ljudska prava, Nilsom Muižnieksom, i upoznala ga sa aktuelnim stanjem ljudskih i manjinskih prava u Republici Srbiji s posebnim osvrtom na položaj romske i drugih osetljivih društvenih grupa.

Paunović je istakla da je usvajanjem nove Strategije za socijalno uključivanje Roma i Romkinja za period od 2016. do 2025. godine nastavljen kontinuitet u radu na obezbeđivanju boljeg kvaliteta života građanima romske nacionalnosti.

Kroz sprovođenje Dekade za inkluziju Roma do 2015. Srbija je postigla značajne rezultate koji mogu biti korišćeni kao primer dobre prakse drugim zemljama, ocenila je Paunović.

- Rešeno je pitanje ličnih dokumenata za više od 25.000 lica romske nacionalnosti. Ovaj napredak omogućen je zahvaljujući izmenama Zakona o vanparničnom postupku i sprovođenju Sporazuma između Zaštitnika građana i resornih ministarstava uz podršku Visokog komesarijata Ujedinjenih nacija za izbeglice. Zakonom o matičnim knjigama uređen je i postupak obnavljanja uništenih ili nestalih matičnih knjiga koje se vode za područje AP Kosovo i Metohija, a u skladu s kojim je u 2015. godini izvršeno 2.919 upisa, ranije pravno nevidljivih lica romske nacionalnosti, navela je Paunović.

Komesar za ljudska prava Saveta Evrope, Nils Muižnieks, pohvalio je rezultate koji su ostvareni na polju obezbeđivanja ličnih dokumenata za pripadnike romske nacionalnosti.

Suzana Paunović, direktorka vladine Kancelarije, istakla je da u školama širom Srbije radi 175 pedagoških asistenata, a da njih 35 pruža podršku deci u predškolskim ustanovama. Paunović je dodata da je primenom mera afirmativne akcije od 2003. godine na fakultete i visoke škole upisano 1.623 studenta i 6.104 srednjoškolca. Uspostavljen je sistem praćenja redovnosti pohađanja

nastave i dostignuća učenika. Za učenike upisane merama afirmativne akcije obezbeđuju se i stipendije i sistem men-

torstva. U srednjim školama je u poslednje dve školske godine dodeljeno 1.346 novčanih stipendija za romske učenike.

Rešeno je pitanje ličnih dokumenata za više od 25.000 lica romske nacionalnosti. Ovaj napredak omogućen je zahvaljujući izmenama Zakona o vanparničnom postupku i sprovođenju Sporazuma između Zaštitnika građana i resornih ministarstava uz podršku Visokog komesarijata Ujedinjenih nacija za izbeglice.

U oblasti zdravstvene zaštite Roma, kako navodi Paunović, rezultati rada 75 zdravstvenih medijatorki doveli su do velikog pomaka i njihov rad je jedna od najuspešnijih mera u javnim politikama preduzetim u prethodnom periodu.

U oblasti stanovanja prvi put je uspostavljena evidencija o broju i mestu gde se nalaze neformalna romska naselja.

Romi i Romkinje su prepoznati kao teže zapošljiva društvena grupa i prema njima se primenjuju mere aktivne politike zapošljavanja, realizuju se programi podsticanja samozapošljavanja, zapošljavanja uz subvencije poslodavcima u privatnom sektoru, rekla je Paunović.

Komesar Muižnieks se interesovao i za mera koje se preduzimaju u cilju unapređenja položaja i prava nacionalnih manjina, posebno prava u vezi informisanja na maternjem jeziku.

Sastanku je prisustvovala i Aleksandra Đurović, šef Stalne misije Srbije pri Savetu Evrope u Strazburu.

Paunović: Lokalne samouprave ključne za ostvarivanje prava nacionalnih manjina

Izvor: Kancelarija za ljudska i manjinska prava

Suzana Paunović, direktorka vladine Kancelarije za ljudska i manjinska prava, naglasila je da je izuzetno važno da lokalne samouprave budu u punoj meri uključene u ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina.

Kako je rekla, u proteklom periodu više od 60 lokalnih samouprava i zaposlenih u njima prošlo je kroz različite vrste obuka koje se tiču podrške i pomoći građanima u ostvarivanju manjinskih prava.

Zamenik gradonačelnika Beograda, Andreja Mladenović, obratio se učesnicima okruglog stola pod nazivom „Beogradski složni mozaik”, održanog 2. marta, a koji je bio posvećen pravima i položaju nacionalnih manjina. Organizatori skupa bili su Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave i Kancelarija za ljudska i manjinska prava Vlade Republike Srbije, u saradnji sa Gradom Beogradom.

Mladenović je tom prilikom naglasio da je Beograd otvoren grad, u kojem se stanovništvo ne određuje prema nacionalnoj pripadnosti.

„Skup „Beogradski složni mozaik” govori o očuvanju duha Beograda, odnosno duha otvorenosti prema svima. Grad Beograd ima odličan odnos sa predstavnicima Saveza nacionalnih manjina, ali i sledi politiku

Vlade Republike Srbije i Kancelarije za ljudska i manjinska prava Vlade Srbije. U tom smislu, ovakve konferencije i skupovi veoma su važni za dijalog, razmenu iskustava, predstavljanje ili iznošenje problema sa kojima se zajedničkim snagama moramo uhvatiti u koštač”, rekao je Mladenović.

On je podsetio da je u prethodnom periodu urađeno zaista mnogo na stambenim

nom zbrinjavanju najugroženijih grupa u našem gradu.

„Rezultati su vidljivi, pre svega, u smislu velikog broja novih stambenih jedinica i čitavih naselja gde smo zbrinjavali porodice koje su duži niz godina živele u nehumanim uslovima. Beograd kao glavni i najveći grad ostaje sigurno pod najjačom lupom javnosti kada je reč o socijalnoj politici. Nastavljamo sa vođenjem odgovorne socijalne politike”, poručio je Mladenović.

Gradska sekretarka za socijalnu zaštitu, Nataša Stanisljević, istakla je da svi građani Beograda bez obzira na nacionalnu pripadnost mogu da ostvare sva prava i

usluge socijalne zaštite i sve vrste podrške koje grad pruža.

“U prethodnom periodu mnogo je urađeno na unapređenju položaja pripadnika romske populacije u Beogradu. Najznačajniji rezultati su dva velika projekta: “Sa gradimo dom zajedno” i zbrinjavanje porodica koje su živele u neformalnom naselju ispod Mosta na Adi. U okviru prvog projekta 121 romska porodica dobila je stambenu podršku bilo dodelom socijalnih stanova, bilo kupovinom montažnih kuća ili kuća sa okućnicom, dok je u okviru drugog projekta 51 porodica dobila krov nad glavom. Grad Beograd sistemski i na međusektorski način prati ostvarivanje prava Roma”, naglasila je Nataša Stanisljević. Ona je dodala da je osim stambenog zbrinjavanja, pružana i zdravstvena i obrazovna podrška, ali i pomoći pri zapošljavanju i otvaranju malih preduzeća. U prethodnom periodu 28 žena Romkinja pokrenulo je svoje poslove. Na tome se neće stati, poručila je Stanisljević.

Ivan Bošnjak, državni sekretar u Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave, istakao je da će uskoro biti donet set zakona o manjinskim pravima koji bi trebalo da poboljša uslove života manjinskih zajednica i doda da ono što se radi u ovoj oblasti čini novi kvalitet koji Srbija unosi u Evropu, a to je međuetnički dijalog.

Dan maternjeg jezika u Ivanovu

Izvor: www.pancevo.mojkraj.rs

UIvanovu je obeležen Međunarodni dan maternjeg jezika gde su učestvovali predstavnici nacionalnih zajednica sa ovih prostora. Pored pripadnika mađarske, srpske i bugarske nacionalnosti koji su većinsko stanovništvo Ivanova na manifestaciji su učestvovali Slovaci, Makedonci, Česi, Kinezi, a Rusi su ovde prvi put.

„Pošto je Pančevo bilo i jeste velika kolonija Rusa pridošli još posle revolucije, sada imamo ruskih firmi, ima novih Rusa koji su tu. Pokušavamo da napravimo jednu sredinu gde ćemo se družiti“, rekao je Aleksandar Reljinović, Udruženje „Romaška“.

„Grčka zajednica u Srbiji spada u nevidljive manjine, rasuti smo po celoj Srbiji, a ima nas u svakom mestu. Ovo je prilika da se grčka zajednica predstavi u višenacionalnoj sredini“, izjavio je Petar Rodifcic, predsednik Nacionalnog saveta grčke nacionalne manjine.

„Postoji škola na češkom jeziku, nije redovna, to je dopunska i postoji učenje za starije. Trudimo se da održimo

i očuvamo naš češki jezik koliko možemo“, saopštio je Jozef Mareš.

Pored toga što afirmiše višejezičnost i komunikaciju, ova manifestacija doprinosi stvaranju osećanja bliskosti i razumevanja među nacionalnim zajednicama kojih samo na području Pančeva ima oko 20. Neki od jezika manjih zajednica poput cincarskog i bugarsko-palčenskog trenutno su među najugroženijim.

„Mi nemamo nikakvu školu za palčenski jezik banatskih Bugara, pa smo preko našeg udruženja organizovali jezičke radionice u saradnji sa udruženjem IN MEDIAS RES iz Pančeva tako da smo imali nekoliko generacija koje su naučile da čitaju i da pišu“, kazao je Augustin Kalapiš, Udruženje Banatskih Bugara.

„Dom kulture već duži niz godina, mogu slobodno da kažem 50 i 60 godina,

bavi se očuvanjem tradicije Palćena i Sekelj Mađara kojih ima u Ivanovu. Ima oko 300 Palćena koji znaju da pričaju palčenski“, rekao je Marko Guran, direktor Doma kulture u Ivanovu.

Maternji jezik deo je kulture jednog naroda i njegovim nestajanjem gubi se identitet nacionalnih zajednica. Trenutno se u svetu govori oko 6000 jezika i dijalekata, a zabrinjavaju procene stručnjaka da će do kraja ovog veka oko polovina prestati da se koristi.

Pokrajina nastavlja sa podrškom RTV-u

Izvor: RTV

Pokrajinska vlada će i dalje podržavati rad Javne medijске ustanove „Radio-televizije Vojvodine“, rekla je novoimenovana pokrajinska sekretarka za kulturu, javno informisanje i odnose sa verskim zajednicama, Dragana Milošević.

Ona je prilikom posete generalnom direktoru RTV-a, Miodragu Koprivici, istakla da je program RTV-a, koji se emituje na 16 jezika, od velikog značaja ne samo za region, već i za celu Srbiju. Izrazila je zadovoljstvo zbog dolaska u, kako je istakla, najznačajniju mediju kuću u Vojvodini, bitnu za sve građane Vojvodine.

Kao najznačajniji vid saradnje RTV-a i Pokrajinske vlade, Milošević je izdvojila izgradnju nove zgrade Radio-televizije Vojvodine, koja bi trebalo da bude završena do kraja naredne godine.

„I u narednom periodu će ova Pokrajinska vlada i sam sekretariat za kulturu na čijem sam čelu, apsolutno pružati podršku Radio-televiziji Vojvodine. Mislim da je učinjen najznačajniji korak po tom pitanju, a sve ono što u budućnosti будемо imali kao predmet saradnje svakako ćete biti obavešteni i vi i javnost“, rekla je Milošević.

Čelni ljudi RTV-a gošću su upoznali sa trenutnim radovima na Mišeluku, ali i sa time da je od 5. marta program te kuće obogaćen i za emisiju na ruskom jeziku.

Neophodno delotvorno učešće nacionalnih manjina u radu organa javne vlasti

Izvor: Pokrajinski zaštitnik građana – ombudsman

Pokrajinski zaštitnik građana – ombudsman u saradnji sa Centrom za istraživanje etniciteta iz Beograda održao je 23. februara 2018. godine okrugli sto posvećen delotvornom učešću nacionalnih manjina u radu organa javne vlasti i javnih službi, nastojeći da donprinese sagledavanju stanja u ovoj oblasti.

Prisutne su pozdravili Zoran Pavlović, pokrajinski zaštitnik građana – ombudsman, i Goran Bašić, iz Centra za istraživanje etniciteta. Potom su se prisutnima obratili Ivan Bošnjak, državni sekretar u Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave, i Emil Lulić, predstavnik Nacionalnog saveta mađarske nacionalne manjine.

Okrugli sto se ostvaruje u vezi sa projektom koji sprovode Centar za istraživanje etniciteta, Koordinacija nacionalnih saveta nacionalnih manjina i Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave, čiji je cilj utvrđivanje predloga održivih rešenja za unapređenje zastupljenosti nacionalnih manjina u javnom sektoru.

Goran Bašić je ukazao na problem društvenog integrisanja nacionalnih manjina. Uprkos činjenici da je Ustavom i Zakonom o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina zagarantovano pravo nacionalnih manjina na odgovarajuću zastupljenost prilikom

zapošljavanja u javnim službama, to pravo se ne ostvaruje u punoj meri.

Međunarodne organizacije, stručnjaci i manjinske samouprave ukazuju na to da se, izuzev u radu organa AP Vojvodine i pojedinih lokalnih samouprava, ne vodi računa o odgovarajućoj zastupljenosti manjina u organima javne vlasti. To je jedna od prepreka integracije manjina i društvenoj stabilnosti.

Kao izraz svrshishodnog zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina, koje ne predstavlja puko zadovoljstvo proste matematičke forme koja se ogleda u proporcionalnosti odnosa broja zaposlenih, ombudsman prepoznaje pre svega potrebu i celishodnost angažovanja pripadnika naročito osetljivih i ranjivih društvenih grupa, čija senzibilisanost proizlazi iz poznавanja miljea iz kojih dolaze, ali i stručnog

obrazovanja, i može kvalitativno unaprediti rad organa specifičnih nadležnosti. U tom smislu, Pokrajinski zaštitnik građana – ombudsman, kao samostalan i nezavisan organ koji se stara o zaštiti i unapređenju ljudskih i manjinskih prava, u saradnji sa Romskim obrazovnim fondom iz Beograda, od 1. marta 2018. godine angažova je diplomiranu pravnici, pripadnicu romske nacionalne manjine na šestomesecni rad u instituciji, sa mogućnošću produžetka saradnje.

Sastanku su, pored pomenutih, prisustvovali i predstavnici Nacionalnih saveta mađarske, romske nacionalne manjine, Hrvatskog nacionalnog vejeća, Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, upravu, propise i nacionalne manjine – nacionalne zajednice, Udruženja lokalnih ombudsmana Srbije, predstavnica Misije OEBS-a u Srbiji i pomoćnik predsednika Opštine

Bugari obeležili nacionalni praznik

Foto: www.nadlanu.com

Svečanim prijemom u hotelu „Metropol“ u Beogradu, Bugari su obeležili svoj nacionalni praznik, 3. mart, dan kada su se oslobodili od petovekovnog osmanlijskog ropstva.

Svečanost je organizovala Ambasada Republike Bugarske u Beogradu.

Njegova ekselencija, ambasador Radko Vlajkov, započeo je govor pričom o martenici, koju je zajedno sa cirilicom Bugarska unela u evropsku porodicu naroda i kultura.

Martenica predstavlja mali ukras, napravljen od belog i crvenog prediva koji se nosi od 1. do poslednjeg dana u mesecu marta. Praznik nosi ime „Baba Marta“ koja je prema predanju lik iz folklora istočne Srbije, Bugarske i dela Makedonije, vezan za dobrodošlicu predstojećem proleću. Mesec mart, prema šopskom i bugarskom folkloru, označava početak proleća. Obeležava se 1. marta i predstavlja tradicionalni

praznik vezan za odlazak zime i dobrodošlicu proleću, rekao je Vlajkov.

Ambasador je istakao da je Bugarska kao predsedavajuća Unijom uspela da stvori neophodnu energiju za neprekidan kontakt lidera zemalja kandidata sa liderima EU.

Kulminaciju bugarskog predsedavanja i želje za što čvršćim vezama Zapad-

nog Balkana i EU, Vlajkov je najavio za 17. maj u Sofiji, kada će prvi put posle 2003. doći do direktnog susreta predstavnika zemalja kandata sa Balkanom i najviših predstavnika EU.

Vlajkov je izneo i uverenje da srpska politička elita razume važnost tog trenutka, kao nadu da će se reforme

sprovoditi, što je pre svega u interesu srpskog naroda, a ne Brisela.

On je izneo i podatak da su lideri Srbije i Bugarske tokom prošle godine razgovarali više puta nego za proteklih šest ili sedam godina, pri čemu je jako važno da u prvom planu nisu bili problemi iz prošlosti, nego zajednička budućnost.

„Nikada u istoriji srpsko-bugarskih odnosa nije postojala bolja politička atmosfera“, rekao je Radko Vlajkov.

Kao posebnu važnu oblast u kojoj je postignut napredak, Vlajkov je apostrofirao bugarsku nacionalnu manjinu u Srbiji, rekavši da hoće da veruje da su predrasude i govor mržnje koji su raspirivani više od veka, kako prema Bugarskoj, tako i prema bugarskoj nacionalnoj manjini, definitivna prošlost.

Prigodnim svečanostima Nacionalni praznik je obeležen u Bosilegradu i Dimitrovgradu gde žive pripadnici bugarske zajednice u Srbiji.

Emisija „Prozor u Rusiju“ na RNS3

Izvor: RTV

Od 05. marta 2018. godine, u okviru Trećeg programa radija, svakog ponedeljka u terminu od 21:30 do 22:00 sata emituje se nova emisija na ruskom jeziku „Prozor u Rusiju“.

Budući da u Srbiji, u Vojvodini, živi veliki broj Rusa i njihovih potomaka, inicijalna namera Radio-televizije Vojvodine je bila osmišljavanje radio-emisije namenjene tom stanovništvu, ali i široj zainteresovanoj populaciji.

„Ciljevi i zadaci koje smo hteli da ostvarimo su očuvanje ruskog jezika i kulture, objektivno informisanje o najaktuellijim dešavanjima u toku nedelje u Rusiji, iz oblasti kulture, društva i ekonomije, o aktivnostima u vezi sa ruskim kulturnim dešavanjima u Srbiji i Evropi, kao i o istorijskom nasleđu Rusije i popularizaciji ruskog jezika“, navodi se u saopštenju RTV.

Novi projekat EU za osnaživanje inkluzije Roma

Izvor: EU Info centar

Lamenica šefa Delegacije EU u Srbiji, Mateja Norčić Štamcar, izjavila je da će EU finansirati novi projekat u Srbiji koji se tiče osnaživanja lokalnih zajednica za inkluziju Roma sa četiri miliona evra i koji će trajati tri godine.

Norčić Štamcar je na konferenciji, povodom početka projekta "Podrška EU inkluziji Roma – Osnajivanje lokalnih zajednica za inkluziju Roma", rekla da su Romi najbrojnija evropska manjina, koja je najviše diskriminisana i marginalizovana.

Ona je navela da su pitanja inkluzije i položaja Roma neki od ključnih uslova u pregovaračkim poglavljima 19, koje se tiče socijalne politike i zapošljavanja, i 23 – pravosuđe i osnovna prava.

Prema rečima Norčić Štamcar, EU je u projekte koji se tiču položaja i inkluzije romske zajednice uložila 11,4 miliona evra, a spremna je da za naredne projekte odobri još 20 miliona evra.

Unija je partner Vladi Srbije u ovom važnom pitanju poboljšanja položaja romske zajednice, rekla je ona i naglasila da je veoma dobra saradnja i sa lokalnim samoupravama kroz saradnju sa Stalnom konferencijom gradova i opština.

U nekim proteklim projektima, podsetila je Norčić Štamcar, povećan je broj pripadnika romske zajednice koji su upisani u matične knjige, dato je 1.000 stipendija za nastavak školovanja u srednjem obrazovanju.

Državna sekretarka u Ministarstvu rada, zapošljavanja, boračkih i socijalnih pitanja Stana Božović rekla je da prema popisu iz 2011. godine Romi čine 2,1

odsto populacije i da se radi o mladom stanovništvu.

Podsećajući na rezultate proteklih projekata, Božović je konstatovala da je zapošljavanje među najvećim problemima i da je na evidenciji nezaposlenih bilo 26.456 nezaposlenih Roma ili 4,3 odsto ukupno nezaposlenih.

Mreža romskih koordinatora uspo-

stavljeni je u 47 lokalnih samouprava, a broj će biti povećan na 60 u skladu sa potrebama opština, najavila je ona.

Zamenik predsednika Nacionalnog saveta romske nacionalne zajednice, Duško Jovanović, ocenio je da je romsko pitanje važno ne samo za Srbiju, već i Evropu i da Romi ne napuštaju Srbiju zbog kršenja ljudskih prava, već iz ekonomskih razloga.

U Srbiji ima 600 nelegalnih, nehigijenskih naselja, rekao je Jovanović i ocenio da je ovaj projekat dobar, ali da inkluzija Roma treba da bude posao države.

Generalni sekretar SKGO, Đorđe Staničić, rekao je da je ta organizacija partner u realizaciji programa koji se finansira iz IPA 2016.

On je rekao da program ima tri komponente – unapređenje lokalnih mehanizama, podrška sprovođenju mera za inkluziju Roma (grant šema) i podrška u legalizaciji stambenih jedinica, izradi urbanističkih planova i dokumentacije za podstandardna romska naselja.

Budžet programa je 4,2 miliona evra, a za grant šemu je odobreno dva miliona evra, rekao je Staničić.

Vlada Srbije aktivno radi na daljem unapređenju položaja mađarske nacionalne manjine

Izvor: Ministerstvo za rad, zapošljavanje, borčka i socijalna pitanja

Ministar za rad, zapošljavanje, bočka i socijalna pitanja, Zoran Đorđević, razgovarao je 14. marta sa predsednikom skupštine AP Vojvodine i predsednikom Saveza vođanskih Mađara, Ištanom Pastorom, i istakao da su odnosi Srbije prema pripadnicima mađarske nacionalne manjine na visokom nivou i da Vlada Republike Srbije aktivno radi na njihovom daljem unapređenju.

Ministar Đorđević je rekao da je Vlada Srbije posvećena dobrosusedskoj politici prema svim zemljama u okruženju i da njen konstantni rad na poboljšanju položaja mađarskih zajednica na teritoriji Srbije, predstavlja primer na koji mogu da se ugledaju sve države.

„Vlada Srbije želi da se svi građani Srbije, bez obzira na nacionalnu pripadnost, u njoj osećaju sigurno i bezbedno. Saradnja Mađarske i Srbije je pozitivna i obe države ak-

tivno rade kako u interesu mađarske zajednice koja živi u Srbiji, tako i u interesu srpske zajednice u Mađarskoj“, rekao je ministar.

Predsednik Saveza vođanskih Mađara, Ištan Pastor, zahvalio se ministru na prijemu i poručio da su pripadnici mađarske zajednice zahvaljujući politici koju vodi Vlada Republike Srbije poštovana zajednica i njeni članovi se mogu osećati potpuno bezbedno u ovoj državi, a da to možemo održati samo konstantnim zajedničkim radom.

RTV promovisala knjigu bajki na mađarskom jeziku

Izvor: RTV

Radio-televizija Vojvodine je na Novosadskom sajmu predstavila knjigu bajki na mađarskom jeziku „Stanovnici ormara“ autorkе Monike Čik sa CD-om istoimene serije radio bajki. Serija od dvadeset nastavaka snimljena je u produkciji Dramskog i igranog programa Radio-televizije Vojvodine uz finansijsku podršku Ministarstva za kulturu i informisanje. Emituje se svakog četvrtka od 16 i 35 na drugom programu RNS. Knjigu sa CD-om izdao je Izdavački

zavod „Forum“ iz Novog Sada.

Promociju knjige održale su Edit Lakner, rukovodilac igranog i dramskog RTV programa, autorka i Kinga Šagi Varga, predstavnica Izdavačkog zavoda „Forum“.

Laknerova je govorila o radio dramskom programu na mađarskom jeziku, ali i o radu na realizaciji serije rađene po dramatizovanim bajkama Monike Čik, dok je Šagi Varga naglasila značaj književnosti za decu. Mlada

književnica iz Subotice, autorka desetine knjiga proze i poezije za decu i odrasle, otkrivala je kako su nastale bajke „Stanovnici ormara“, ali i to koliko je značajno što deca i odrasli ove bajke mogu i da slušaju, a ne samo da čitaju.

U toku promocije posetioci sajma, ali i slušaoци, mogli su da čuju inserte iz serije, jer se emisija emitovala uživo na drugom programu RNS. Voditelj programa bio je Laslo Patoč, novinar drugog programa radija.

Zajednički projekat Nacionalnog saveta Mađara i Fakulteta „Peto Andraš“ iz Budimpešte

Izvor: vajma.info

Saradnja Nacionalnog saveta mađarske nacionalne manjine u Srbiji i Fakulteta „Peto Andraš“ Univerziteta „Semeljevs“ u Budimpešti dospela je u novu fazu zahvaljujući kojoj se planira pokretanje programa specijalizovane nastave za usavršavanje vaspitača-terapeuta dece sa smetnjama u razvoju.

Atila Perpauer, predsednik Komisije za obrazovanje Nacionalnog saveta mađarske nacionalne manjine, podsetio je na konferenciju za novinare, održanoj u Senti 6. marta, da je sa Fakultetom „Peto Andraš“

započeta saradnja 2015. godine i tokom proteklih tri godine izvršeno je mapiranje situacije na terenu i na osnovu toga je održan prvi intenzivan tronodeljni kurs usavršavanja metoda za vaspitače, koje u značajnoj meri mogu da doprinesu pomoći osobama sa povredama centralnog nervnog sistema.

U Senti je trenutno u toku još jedan takav kurs sa učešćem 35 polaznika. Istovremeno, kontinuirano se organizuju i sistematski pregledi za decu sa smetnjama u razvoju, na koje se javljaju zaintereso-

vane porodice iz cele Vojvodine.

Vršilac dužnosti dekan Fakulteta „Peto Andraš“, dr Andrea Žebe, istakla je da je uz podršku Vlade Mađarske i Fondacije „Betlen Gabor“ realizovan zajednički program sa Nacionalnim savetom Mađara, u koji je do sada bilo uključeno oko 150 dece i blizu 30 odraslih. Od prošle godine je u projekat uključena i tzv. vežbaonica za polaznike kurseva za specijalne vaspitače, takozvane konduktore, koji će kasnije moći da rade sa specijalizovanim metodama sa decom ometnom u razvoju.

Potvrđena obostrana privrženost visokom obrazovanju

Izvor: BuPress

Cinu potpisivanja ugovora ili sporazuma o saradnji Ekonomskog fakulteta u Subotici i Ekonomskog fakulteta u Tetovu, pored profesora i dekana ovih visokoškolskih ustanova, Aleksandra Grubora i Ramana Ismailija, a koji se tiče nastavka angažmana profesora iz Tetova i realizovanja nastave na albanskom jeziku u deljenju u Bujanovcu, prisustvovali su predsednik opštine Bujanovac, Šaip Kamberi, zamenica direktora Službe Koordinacionog tela za opštine Bujanovac, Prešev i Medveđu, Jelena Čolić, šef kancelarije OEBS-a u Bujanovcu, Đakomo Bosio, i predsednik Nacionalnog saveta albanske nacionalne manjine, Šukri Imeri.

Dekan Ekonomskog fakulteta u Subotici, profesor Aleksandar Grubor, izrazio je veliko zadovoljstvo što su upravo svi koji su prisustvovali potpisivanju ovog spo-

razuma neposredni „krivci” što deljenje u Bujanovcu postoji i funkcioniše već 7 godina i što se nastava održava na srpskom i albanskom jeziku.

„Ovaj ugovor je samo nastavak saradnje sa Ekonomskim fakultetom iz Tetova i potvrđuje privrženost našoj saradnji i

uspešnoj realizaciji visokog obrazovanja u godinama koje dolaze”, naglasio je profesor Grubor.

Tokom sedmogodišnjeg postojanja deljenja subotičkog Ekonomskog fakulteta u Bujanovcu je ukupno diplomiralo 94 studenata.

Ambasadori Norveške i Turske posjetili BNV

Izvor: BNV

Bošnjačko nacionalno vijeće su 1. marta posjetili ambasadori Kraljevine Norveške, Nj. E. Sanes Bjornstad, i Republike Turske, Nj. E. Tanju Bilgić, sa saradnicima.

Predsjednik Vijeća dr. Sulejman Ugljanin je poželio dobrodošlicu i upoznao goste sa izazovima sa kojima se susreću Bošnjaci u Srbiji, a naročito u pogledu učešća u izradi manjinskih zakona, izmjene Ustava Srbije i procesa sprovođenja Akcionog plana za manjine.

Predsjednik Vijeća je također izrazio potrebu za održavanjem što hitnijeg sastanka predstavnika Bošnjačkog nacionalnog vijeća sa novoizabranim šefom Delegacije

EU u Srbiji, ambasadorom Nj. E. Semom Fabricijem.

Na sastanku je bilo riječi i o mogućnostima za infrastrukturni i ekonomski razvoj Sandžaka, te finansijskoj podršci ovakvim

projektima od strane Vlada Norveške i Turske.

Ambasador Norveške, Nj. E. Sanes Bjornstad, naglasio je da će zajednički strukturni fond Evropske unije i Kraljevine Norveške dati podršku razvojnim projektima u Sandžaku.

Nj. E. Tanju Bilgić je, govoreći o ekonomskoj saradnji između Srbije i Turske, naročito pomenuo aktivnosti na izgradnji autoputa Beograd – Sarajevo, regionalnih puteva u Sandžaku i dogovorenom izvozu mesa iz Sandžaka u Tursku.

Ambasadori su naglasili da će u budućnosti zajedno raditi na poboljšanju opšte situacije u Sandžaku.

Rumunski praznik u čast proleća

Izvor: RTS

UVladimirovcu kod Alibunara održan je 5. Festival narodnih običaja i Marcišora.

Marcišor je tradicionalni praznik Rumuna koji se slavi početkom marta, u čast dolaska proleća.

Rumuni koji žive u Vladimirovcu pokrenuli su pre nekoliko godina festival, kako bi obnovili staru nacionalnu tradiciju proslavljanja Marcišora, praznika dolaska proleća. Osnovne škole, gde se uči ovaj jezik i udruženja predstavili su svoju nošnju, ručne rade i same Marcišore.

Loreana Balan iz Uzdina objašnjava da se Marcišor pravi od belog i crvenog konca i ukrasi se nečim po želji, na primer cvetom. Običaj potiče još iz doba starog Rima, a simboliše i drugarstvo, povezivanje, toleranciju.

„Rimljani su početkom prvog meseca u njihovoj godini, koja je trajala deset meseci, davali svojim ženama poklone

za 1. mart. Taj običaj su nasledili Rumuni,” navodi profesor Trajan Keta.

Georgije Dinu, generalni konzul Rumunije, u Vršcu kaže:

„U decembru prošle godine Marcišor je upisan na Uneskovu listu nematerijalnih dobara. U inicijativi su, osim Rumunije, učestvovali i Makedonija, Moldavija i Bugarska.“

Narodnu tradiciju, pesme i igre iz Rumunije predstavili su i gosti iz Temišvara i mesta Sânpetru Mare. Marijana Popesku iz Temišvara kaže:

Došli smo sa učenicima od petog do dvanaestog razreda Umetničke škole. Prikazaćemo narodnu nošnju i običaje našeg kraja i likovne rade.

U Vladimirovcu, gde 40% stanovništva čine Rumuni, mlade generacije i kroz ovakve manifestacije čuvaju svoj jezik i običaje.

Aktivnosti zavise od finansija

Izvor: Češka beseda Beograd

Ceška beseda Beograd (ČBB) je u nedelju, 25. februara 2018., u svojim prostorijama u Češkom domu u Beogradu održala redovnu godišnju skupštinu, na kojoj su članovi izabrali novo rukovodstvo udruženja.

Na čelo udruženja ponovo je postavljen Milan Fürst, a novoizabrani zamenik predsednika udruženja je Denisa Đorđević. Takođe, izabrani su i članovi upravnog i nadzornog odbora.

Skupština je izglasala godišnji izveštaj o radu i finansiranju udruženja, kao i plan za 2018. godinu.

U planu je nastavak redovnih aktivnosti, nastavak rada Češkog pozorišta reosnovanog 2017. godine, nastavak kursa češkog jezika, kao i sprovođenje aktivnosti predviđenih projekatima za koje su dobi-

jena sredstva. Pod uslovom da budu obezbeđena sredstva za te namene, članovi Skupštine odobrili su Upravnom odboru da pruži finansijsku i drugu pomoć sunarodnicima u Novom Sadu u mogućem osnivanju svog udruženja.

Najviše pažnje prisutnih članova izazvala je vest o onemogućavanju korišćenja

prostora na koje udruženje ima pravo. Preti opasnost skroga pokretanja sudskog spora, za koji udruženje nema dovoljno finansijskih sredstava. Članovi udruženja su pozvani da daju dobrovoljne priloge za administrativno-pravne troškove, kako bi udruženje moglo odbraniti svoje pravo na korišćenje prostorija u Češkom domu u Beogradu.

Održan 28. Festival rusinske narodne pesme "Ružin vrt"

Izvor: RTV

Foto: Ruske slovo

U Studiju M Radio televizije Vojvodine 4. marta je održan festival rusinske narodne pesme "Ružin vrt", na kojem je izvedeno 16 novih kompozicija u narodnom duhu.

Članovi stručnog žirija u sastavu Ljiljana Barna Nikitović, Olena Puškaš, Olena Plančak Sakač i Snežana Janjušević su ocenjivali i odlučivali koji autori kompozicija, tekstopisci, aranžeri i interpretatori će dobiti nagradu.

"Samo zbog tebe" Mihajla Budinskog, koji je sa suprugom Tatjanom napisao

Revijalni deo Festivala bio je posvećen

Mihajlu Zazuljaku koji je autor brojnih kompozicija, a koji je bio i stalni i dugogodišnji saradnik festivala.

Za najbolju kompoziciju žiri je proglašio pesmu "Ljubav nas zove" kompozitora Mirona Sivča, na tekst Ahnete Timko Mudri, a koju je opevao Aleksej Sivč.

Drugu nagradu dobila je kompozicija "Otišao si" kompozitora Ljubomira Zahorjanskog, koju je izvela Tanita Hodak. Treću nagradu osvojila je "Mila moja" za koju je muziku, tekst i aranžman napisao Jovan M. Jovanović, a koju je interpretirao Jovgen Nađ.

Po mišljenju publike, najlepša kompozicija je bila

tekst, a koju je sam izveo.

Nagradu za najbolji tekst dobita je Ahneta Timko Mudri, u kompoziciji "Ljubav nas zove", a u istoj kompoziciji nagrada za najbolji aranžman otišla je u ruke Mirona Sivča. Stručni žiri je za najbolju interpretaciju nagradio Anu Rimar, koja je pevala pesmu "Susret" na tekst Dušanke Kostić, a za koju je muziku komponovala Danijela Hornjak. Autor aranžmana je Bogdan Ranković.

Ovogodišnji festival otvorio je zamenik generalnog direktora JMU RTV Jožef Klem, producent festivalske večeri bio je Zoran Drakula, a o dobrom zvuku i tonskom zapisu brigu je vodio Edvin Baloš. Muzičke urednice festivala su Ahneta Timko Mudri i Tatjana Kolesar Gvojić.

Pokrajina suglasna s osnutkom obrazovno-odgojnog centra

Izvor: Hrvatska riječ

Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice dalo je načelnu suglasnost i logističku potporu za osnutak obrazovno-odgojnog centra u Subotici. Izneseno je to na sastanku pokrajinskog tajnika ovog tajništva, Mihálya Nyilasa, i njegovih suradnika s izaslanstvom Hrvatskog nacionalnog vijeća u sastavu: savjetnica predsjednika HNV-a za razvojne projekte, Jasna Vojnić, predsjednik Izvršnog odbora HNV-a, Darko Sarić Lukendić, i dopredsjednica Odbora za obrazovanje HNV-a, Margareta Uršal, održanom u srijedu, 28. veljače.

Budući da je glavna i jedina tema bio školski centar, ovom su prigodom dogovoren sljedeći koraci, među kojima je priprema pravnih akata neophodnih za njegov osnutak.

Sastanku je prisustvovala i državna tajnica u Ministarstvu nauke, prosvete i

tehnološkog razvoja RS, Annamária Vicsek, koja je po održavanju posljednje sjednice Međuvladinog mješovitog od-

bora uključena u rješavanje otvorenih pitanja vezanih za hrvatsku nacionalnu manjinu.

Ambasador Hrvatske u poseti RTV

Izvor: RTV

Ambasador Republike Hrvatske u Beogradu, Gordan Bakota, posetio je 7. marta RTV i Redakciju programa na hrvatskom jeziku i ukazao na važnost bilateralnih odnosa Srbije i Hrvatske, te položaj manjina dve zemlje.

Informisanje na manjinskom jeziku bitna je stavka odnosa Srbije i Hrvatske o čemu je bilo reči i na nedavnim sa stancima dvoje predsednika, poručio je hrvatski ambasador.

On je takođe pozdravio nastavak razgovora Beograda i Zagreba, ocenivši to kao veliki iskorak u trenutnim odnosima.

„Taj dijalog zapravo znači intenziviranje komunikacije i razgovora na najvišem nivou koji je vrlo bitan zbog toga što

je on omogućio da ponovo počnemo sa radom oko pojedinih radnih grupa za otvorena pitanja. Sasvim sigurno ti odnosi su još uvek kompleksni, ali sveukupno srpsko-hrvatski odnosi su dobili jednu novu dinamiku. Mislim da postoji dobra politička volja da se u jednom brzom periodu i sa jedne i sa druge strane reše otvorena pitanja i izdigne nivo onih prava koja su zagarantovana”, poručio je Bakota.

U odnosima dveju zemalja bitan faktor su svakako manjinske zajednice, njihov položaj i ostvarena prava, te sprovođenje sporazuma o zaštiti istih, posebno kada je spoljna politika u pitanju.

„Za Hrvatsku je pitanje manjina nešto što može biti čvrsta i snažna poveznica u odnosima između dve zemlje. Kako je i sam predsednik Vlade Hrvatske, Andrej Plenković, rekao status hrvatske manjine je prioritet Vlade u odnosima sa Srbijom”, istakao je Bakota, dodajući da veruje da je isto tako to bitno i za predsednika Srbije Aleksandra Vučića kada je u pitanju srpska manjina u Hrvatskoj.

Bakota je prvi ambasador Republike Hrvatske koji je posetio Redakciju programa na hrvatskom jeziku RTV od njenog osnivanja.

Centar za istraživanja migracije
Center for Migration Studies

Publikaciju podržava Ministarstvo spoljnih poslova Republike Bugarske.
Mišljenja objavljena u biltenu ne predstavljaju nužno zvanične stavove donatora.